

Polecamy:

- Przegląd teatrów
- Książański Park Krajobrazowy
- Andrzejówka
- Stara Kopalnia

W numerze:

Aktualności	2
Szlaki turystyczne	4
Park Krajobrazowy	5
Trasy rowerowe	6
Zamkowa Góra	7
Borowa	7
Szlak Starego Grodu	8
Rozmowa z panią Prezes Oddziału PTTK Ziemi Wałbrzyskiej	9
Sonda 5 na 6	10
Okiem nauczyciela	10
Okiem ucznia	11
Kącik językowy	12
Kącik religijny	13
Warto zobaczyć	14
5 na 6 poleca	15
Żyjmy zdrowo	16
Wieści z miasta	17
Nasza twórczość	18
Kolorowanka	19
Rozrywka	20

PIĄTKA NA SZÓSTKĘ

MISTRZ PISMAKÓW 2012

Nr 8/2013/14

Cena 1 zł

foto: Arkadiusz Łopka

*Temat
miesiąca:*

TURYSTYCZNY WAŁBRZYCH

Od redaktor naczelnej:

Wałbrzych to miasto turystyczne. Może nie widać tego tak, jak można zaobserwować w innych miejscowościach, niemniej tak właśnie jest. W bieżącym numerze naszej gazetki postaramy się zachęcić Was do odkrywania

walorów turystycznych Wałbrzyska. Mamy nadzieję, że skorzystacie z naszych propozycji, tym bardziej, że na dworze z dnia na dzień robi się coraz cieplej, a już całkiem niedługo będziemy mieć dwa miesiące wolnego. Życzymy miłej i inspirującej lektury.

Sara Kurowska

A K T U A L N O Ś C I

OTWARCIE SALI GIMNASTYCZNEJ

W naszej szkole oficjalnie otwarto oddaną niedawno do użytku po remoncie salę gimnastyczną. Uroczystego przecięcia wstęgi dokonał prezydent Roman Szelemej oraz radni miejscy.

Dnia 4 kwietnia 2014 roku została otwarta sala gimnastyczna w PSP nr 5 w Wałbrzychu. Budynek, w którym mieści się sala gimna-

styczna został wyremontowany w ramach miejskiego programu Szkoła od Nowa. Podczas remontu zmodernizowano wszystkie instalacje oraz ocieplono budynek. Została również wykonana nowa elewacja, a salę gimnastyczną wyposażono w sprzęt sportowy.

Otwarcie sali przyświecało hasło z tegorocznego konkursu prozdrowotnego, w który zaangażowana jest wałbrzyska „piątka”. Zapro-

fol. Sławomir Skonieczny

UROCZYSTEGO OTWARCIA SALI DOKONAŁ PREZYDENT WAŁBRZYCHA, PAN ROMAN SZELEMEJ

fol. Hanna Kramarz

GOŚCI OTWARCIA BYLI KOSZYKARZE GÓRNIKA WAŁBRZYCH, KTÓRZY ROZEGRALI MECZ Z DRUŻYNĄ UCZNIÓW I NAUCZYCIELI

szeni goście - koszykarze Górnika Wałbrzych, którzy zaprezentowali krótką rozgrzewkę i rozegrali mecz z połączoną drużyną uczniów i nauczycieli - byli dla naszych uczniów najlepszym przykładem, że aktywność fizyczna zapobiega nadwadze, pozwala lepiej radzić sobie w życiu i podnosi naszą sprawność. W praktyce pokazali, że w życiu sobie radę dasz, gdy o zdrowie swoje dbasz.

To nie koniec inwestycji

i prac modernizacyjnych w naszej szkole. Obecnie trwają prace remontowe w głównym budynku szkolnym. Jedną jego część oddano do użytku już po feriach, reszta prac ma zostać ukończona do czerwca bieżącego roku. Jak mówił prezydent, miasto otrzymało również dofinansowanie na wybudowanie na terenie placówki placu zabaw dla dzieci.

Sara Kurowska

MALI ZDOLNI MATEMATYCY

Uczniowie klas trzecich reprezentowali naszą szkołę w konkursie matematycznym. Najlepszy zajął piąte miejsce.

Troje uczniów z naszej szkoły brało udział w Powiatowym Konkursie Matematycznym o tytuł „Mistrza Matematyki klas III”. Kon-

kurs odbył się 5 kwietnia 2014 r. w PSP nr 2. Patryk Jakubasz z klasy III d zajął V miejsce, natomiast Julia Urbanowicz z klasy III b i Mateusz Przywoźny z klasy III d otrzymali wyróżnienia. Każde dziecko dostało upominki za udział w konkursie. Serdecznie gratulujemy!

Agnieszka Kaszubska

fol. Agnieszka Kaszubska

NASZA KONKURSOWA REPREZENTACJA. W ŚRODKU LAUREAT PIĄTEGO MIEJSCA, PATRYK JAKUBASZ

A K T U A L N O Ś C I

PRZEGLĄD TEATRÓW SZKOLNYCH

„Ta drabina to schody do nieba, a ta miska pod schodami to księżyc. Tamten miecz to zwyczajny pogrzebacz, a z garnków są hełmy rycerzy. Ale kto w te czary uwierzy? To jest teatr. A teatr jest po to, żeby wszystko było inne niż dotąd. Żeby iść do domu w zamyśleniu, w zachwycie. I już na zawsze widzieć w misce księżyc.”

Słowami Joanny Kulmowej prowadząca, pani Magdalena Klimczak, przywitała zebranych gości na I Przeglądzie Teatrów Szkolnych, który odbył się 9 kwietnia. Uroczystego otwarcia przeglądu w teatrze dokonała pani dyrektor Jadwiga Spera. Organizatorem przedsięwzięcia była nasza szkoła oraz Teatr Dramatyczny w Wałbrzychu. Hasło tegorocznego konkursu brzmiało „Starożytność bajeczna”. Projekt został opracowany i zrealizowany

przez panie: Magdalенę Klimczak, Izabelę Chmielewską, Iwonę Banaś, Elżbietę Wróbel. Piękne makijaże naszych aktorów przygotowała p. Agnieszka Drubko, a w organizację włączyły się także panie: Beata Nędza i Teresa Surosz - nasza pani pielęgniarka - która jednocześnie czuwała nad zdrowiem uczestników przeglądu.

W konkursie wzięły udział wałbrzyskie szkoły: Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 2, PSP nr 2, nasza „Piątka”, PSP nr 15, PSP nr 23, PSP nr 26, PSP nr 28 oraz zaproszeni goście ze Ścinawki Średniej, Szklarskiej Poręby i Hradec Kralove (Czechy). Cieszymy się, że konkurs zgromadził tak wielu miłośników teatru. Przedstawienia zaskakiwały pomysłowością, barwnością, plastycznością. Opiekunowie oraz młodzi aktorzy dołożyli wszelkich starań, by jak

fol. Sławomir Skonieczny

W KATEGORII KLAS STARSZYCH PIERWSZE MIEJSCE ZDOBYLI UCZNIOWIE CZESKIEJ SZKOŁY Z HRADEC KRALOVE

najpiękniej opowiedzieć wybraną przez siebie historię. Jury miało trudne zadanie, bo mogło wyróżnić tylko po trzy zespoły z każdej kategorii wiekowej. Oprócz uczty „teatralnej” zaproszeni goście mogli podczas przerwy skosztować słodkich bułeczek oraz wypić soczek. Opiekunki dzieci miały czas na kawę i ciasta, które zostały przygotowane przez Radę Rodziców. Nasze mamy nie tylko przygotowały wypieki,

ale również pomagały w organizacji poczęstunku w teatrze. Dziękujemy. Atmosfera była wspaniała! Aktorzy dali z siebie wszystko, a i publiczność pokazała klasę, zachowując pełne skupienie mimo kilkugodzinnego oglądania przedstawień. Nasz I Przegląd Teatrów Szkolnych „Podróże z historią” uważamy za udany i liczymy, że stanie się on tradycją naszej szkoły.

Izabela Chmielewska
Magdalena Klimczak

fol. Beata Nędza

fol. Sławomir Skonieczny

NAJLEPSZĄ AKTORKĄ PRZEGLĄDU WYBRANO UCZNIENICĘ NASZEJ SZKOŁY, LAURĘ STRZAŁKĘ Z KLASY III A

Wyniki przeglądu:

KLASY I-III:

- I miejsce: PSP nr 28 - „Mityczne fanaberie”.
- II miejsce: PSP nr 5 - „Najwspanialszy faraon”.
- III miejsce: ZSP nr 2 - „Kopciuszek – starożytna historia”.

KLASY IV-VI:

- I miejsce: Zakładni Skola Svobodne Dwory Hradec Kralowe (Czechy) - „Przygody Odyseusza”.
- II miejsce: PSP nr 26 - „Kim jesteś?... Jesteś... Jesteś...?”
- III miejsce: PSP nr 5 - „Boskie życie Amfitryty”

Nagrodę publiczności dla najlepszego aktora otrzymała Laura Strzałka – uczennica naszej szkoły.

TEMAT MIESIĄCA: TURYSTYCZNY WAŁBRZYCH

SZLAKI TURYSTYCZNE WAŁBRZYCHA

Dzięki położeniu naszego miasta w Górach Wałbrzyskich, Wałbrzych posiada bardzo dużo znakowanych szlaków turystycznych. Przez nasze miasto biegnie m.in. Europejski Pieszy Szlak Długodystansowy E3 Atlantyk - Ardeny - Czeski Las - Sudety - Karpaty - Morze Czarne oraz Wariant Głównego Szlaku Sudeckiego (ok. 400 km). Poza tym mamy wiele szlaków lokalnych i regionalnych. Wszystkie są dobrze utrzymane i zagospodarowane.

Szlaki regionalne

Podążając za znakami koloru niebieskiego, z Wałbrzycha można dojść do Karpacza. Szlak ten wiedzie przez najwyższy szczyt Karkonoszy, Śnieżkę. Przy dworcu głównym początek ma szlak zielony, którym można dotrzeć do Szklarskiej Poręby oraz żółty prowadzący do Sobótki. W Książu przebiega Szlak Zamków Piastowskich, którym można przejść trasę od Zamku Grodno do Zamku Grodziec. Oznakowany jest on kolorem zielonym. Przebiegający przez Wałbrzych szlak żółto-niebiesko-żółty

prowadzi ze Strzegomia do Świdnicy.

Szlak czerwony

Podążając tym szlakiem dojdziemy spod dworca Wałbrzych Główny na najwyższy szczyt Gór Wałbrzyskich, Borową. Druga trasa oznakowana na czerwono prowadzi od Zamku Książ do cisu Bolko.

Szlak niebieski

Znaki niebieskie poprowadzą nas trasą biegnącą z dzielnicy Konradów przez Stary Zdrój na Ptasią Kopę i Lisi Kamień, a dalej do Rusinowa. Spod wałbrzyskiego oddziału PTTK niebieskim kolorem oznaczona jest droga wiodąca nas przez obok Harcówki na Niedźwiadki i dalej na Wołowiec i Przełęcz Kozią. Od dworca głównego niebieskim szlakiem dojdziemy do Barbarki.

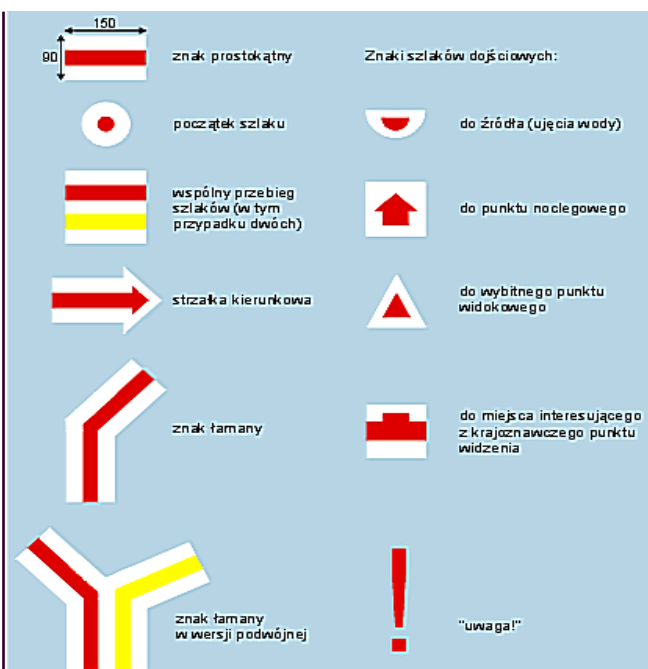
Szlak zielony

Ten szlak zaprowadzi nas z Lubiechowa do Starego Książa, skąd możemy dalej dotrzeć do cisu Bolko. Znaki tego koloru znajdziemy też na Podgórzu, przy stacji kolejowej. Idąc za nimi możemy dojść do schroniska Andrzejówka.

OZNACZENIE TRAS ROWEROWYCH I ŚCIEŻEK SPACEROWYCH

obrazki pobrane ze strony powiat.limanowa.pl oraz um.walbrzych.pl

OZNAKOWANIE SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH

obrazek pobrany ze strony wikipedia.pl

Szlak żółty

Idąc za znakami żółtymi możemy przejść od dworca głównego na Przełęcz Kozią. Kolor ten zaprowadzi nas również na Chełmiec, jeśli będziemy nim kroczyć od siedziby PTTK.

Szlak żółto - niebiesko - żółty

Kierując się tym nietypowym kolorystycznie szlakiem dostaniemy się z dzielnicy Podzamcze do Zamku Książ. A skąd te nietypowe znaki? Związane jest to z kolorem mundurów Ułanów Legii Nadwiślańskiej, która swego czasu kroczyła tą właśnie trasą.

Ścieżki spacerowe

Oprócz szlaków turystycznych mamy też w Wałbrzy-

chu trzy ścieżki spacerowe. Pierwsza, oznaczona znakami czerwonymi prowadzi z Podzamcza do Starego Książa. Ścieżką niebieską możemy dojść do Borowca Małego i Zwierzyńca, a znaki żółte poprowadzą nas ze Starego Książa do zamku Cisy.

W trasę

Powie ktoś: przecież w wiele tych miejsc, jak na przykład do Andrzejówki czy Książa można dojechać, dlaczego zatem mam tam iść? Racja. W wiele miejsc dociera komunikacja samochodowa. Ale czy nie będzie zdrowiej i z większą satysfakcją dojść tam na piechotę?

Mateusz Podgórny

TEMAT MIESIĄCA: TURYSTYCZNY WALBRZYCH

KSIĄŻAŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY

**Reprezentacyjnym za-
bytkiem naszego miasta
jest kompleks Zamku
Książ, z zamkiem, sta-
dem ogierów i palmiar-
nią. Proponuję wyciecz-
kę w te właśnie miejsca.**

Miejscowa oranżeria.

Wycieczkę rozpoczynamy na naszej dzielnicy Podgórze, wsiadając do autobusu linii 12 i dojeżdżamy na końcowy przystanek przy ulicy Wrocławskiej w dzielnicy Szczawienko. Niedaleko przystanku znajduje się Palmiarnia, od której zaczniemy naszą wędrowkę. Palmiarnia została wybudowana w początkowych latach dwudziestego wieku. Zajmuje ona powierzchnię około 1900 metrów kwadratowych. Wewnątrz znajduje się ok. 80 gatunków roślin z całego świata, w tym wiele egzotycznych. Dodatkową atrakcją Palmiarni są znajdujące się tam zwierzęta, między innymi ptaki, żółwie czy rybki.

Zespół parkowo - zamkowy.

Po zwiedzeniu Palmiarni udajemy się spacerkiem do położonego w pobliżu Książańskiego Parku Krajobrazowego, w którym znajduje się Zamek Książ. W parku warto udać się na punkt widokowy, położony na tzw. Skale Olbrzyma.

Jest to cypel skalny nad przepływającą w dole rzeką Pelcznicą. Rozpościera się z niego piękny widok na dwa zamki: Książ i Stary Książ, który stanowią tylko ruiny. W pobliżu punktu widokowego znajduje się kaplica grobowa, która po-

ny jednego z holów zdobi ekspozycja trofeów myśliwskich. Piękno tego zamku przyciąga turystów nie tylko z naszego kraju. Niesamowite wrażenie pozostawia w naszej pamięci widok z wieży zamkowej. Będąc pod zamkiem nie sposób

fol. Sławomir Skonieczny

MATEUSZ PODGÓRNY, IV B

„Poznaj swój kraj, abyś go mógł gorąco ukochać.”

Aleksander Janowski

wała z przebudowy dawnego pawilonu letniego. Oddalając się od kaplicy i udając się kamiennymi schodami w dół wejdziemy na aleję wysadzaną lipami, którą dojdziemy do Zamku Książ.

Do zamku wchodzimy przez budynek bramny, w którym mieściła się kiedyś biblioteka zamkowa. Po obu stronach mijamy dawne pomieszczenia gospodarcze. Na dziedzińcu zamkowy wchodzimy przez mostek znajdujący się nad suchą fosą, przejścia tego strzegą dwa kamienne lwy. Na dziedzińcu balustradę zdobią latarnie i posągi przedstawiające postacie z mitów greckich.

Zamek Książ stanowi trzeci co do wielkości zamek w Polsce. W zamku znajduje się wiele komnat. Najbardziej reprezentacyjną z nich jest sala Maksymiliana. Ścia-

oprzeć się jego urokowi i minąć go obojętnie. Każdy z nas powinien obejrzeć jego wnętrze. W swej historii zamek gościł wielu sławnych ludzi m. in. Cara Mikołaja I, Churchilla czy księdza Karola Wojtyłę - późniejszego papieża Jana Pawła II. Do zamku przylegają piękne i malownicze tarasy. Chcąc do nich dojść, przechodzimy przez taras baszty prochowej, która zbudowana jest na fundamentach starej wieży. Tarasy ozdobione są fontannami, kamiennymi rzeźbami i kompozycjami kwiatowymi. Każdy z tarasów posiada swoją nazwę, np. taras wejściowy, kasztanowy, zachodni, orzechowy, różny czy bogini Flory. Nieopodal zamku znajduje się amfiteatr, który powstał w miejscu przedwojennego placu tenisowego. Moim zdaniem naprawdę warto go obejrzeć.

Konie i medale

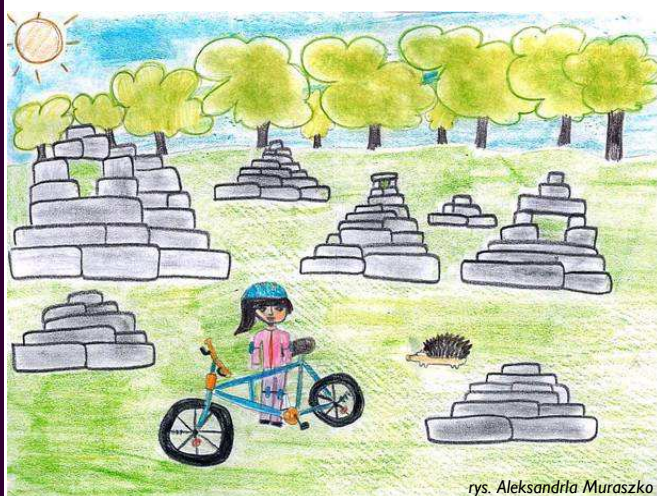
Będąc w Książu warto udać się do Stada Ogierów Książ, niegdyś były to stajnie i powozownia zamkowa. Obecnie znajduje się tu jedna z najpiękniejszych krytych ujeżdżalni w Europie. Dziś w stadninie hoduje się konie głównie rasy śląskiej. Na terenie stadniny odbywają się aukcje hodowlane i liczne zawody sportowe. Istnieje tu także ośrodek jeździecki. Zawodnicy tego ośrodka zajmują czołowe miejsca w międzynarodowych zawodach jeździeckich i w powożeniu zaprzęgami. Znani są na całym świecie.

Podczas zwiedzania stada ogierów można skorzystać z oferty przygotowanej dla miłośników koni: jazdy konnej czy przejazdu bryczką. Serdecznie zapraszam do zwiedzenia tych pięknych miejsc.

Mateusz Podgórny

TEMAT MIESIĄCA: TURYSTYCZNY WAŁBRZYCH

TRASY ROWEROWE WAŁBRZYCHA

rys. Aleksandra Muraszko

W WAŁBRZYCHU JEST WIELE CIEKAWYCH TRAS ROWEROWYCH, PROWADZĄCYCH WŚRÓD ZABYTKOWYCH MIEJSC

W naszym mieście nie ma jeszcze wyznaczonych ścieżek rowerowych wzdłuż ulic jak w wielu innych miastach, jednak mamy ponad 100 km dobrze oznakowanych tras rowerowych do uprawiania kolarstwa górskiego i rekreacyjnego. Można na nich nie tylko spędzić czas na dwóch kółkach, ale również obejrzeć wspaniałe zabytki i poznać przyrodę.

Wokół Wałbrzycha

Trasa jest oznaczona kolorem czerwonym. Zaczynamy w Szczawnie-Zdroju i jedziemy na Podzamcze. Stamtąd kierujemy się do Książa, następnie jedziemy przez Lubiechów i Poniatów. Objeżdżamy szczyt Ptasiej Kopy i jedziemy w stronę Rusinowa. Mijamy Borową, Glinik Nowy i udajemy się do Gorc. Dalej trasa prowadzi wokół

Chełmca i stamtąd do Szczawna.

Wokół Niedźwiadków

Kto lubi góry, na pewno słyszał o wałbrzyskich Niedźwiadkach. Można na nie dotrzeć na rowerze. Trasa oznaczona na zielono jest jednak bardzo trudna, więc proponujemy wybrać się na nią tylko w towarzystwie doświadczonych kolarzy i to tych, którzy uprawiają kolarstwo górskie. Trasa zaczyna się w Parku Sobieskiego i biegnie przez Nowe Miasto w stronę Niedźwiadków. Po przejeździe ich stokiem kierujemy się z powrotem w kierunku ulicy Jagiellońskiej. Trzeba uważać na strome i wymagające odcinki, podczas których niektórzy będą musieli zejść z rowerów.

Wokół Borowej

Borowa to najwyższy szczyt gór wałbrzyskich, dlatego trasa wokół wzniesienia pełna jest trudnych

podjazdów i zjazdów. Zaczyna się na naszej dzielnicy. Ulicą Niepodległości jedziemy za zielonymi znakami w stronę kolonii Nowy Dom, a potem w kierunku Koziej Przełęczy i Przełęczy pod Borową. Mijamy Rozdroże Ptasia, Jedlinę Zdrój i Kamionkę i docieramy na ulicę Świdnicką, którą kierujemy się w stronę ulicy Poznańskiej, na której mieści się nasza szkoła. Trasa jest bardzo malownicza. Jadąc nią, możemy podziwiać wspaniałe górskie widoki.

Wokół Ptasiej Kopy

Trasa jest dość prosta i w miarę płaska. Doskonała dla wszystkich, którzy dopiero zaczynają jeździć na rowerze i tych, którzy lubią podziwiać przepiękne widoki. Szlak zaczyna się koło PSP nr 22 na Starym-Zdroju i jest koloru żółtego. Prowadzi ulicą Różaną, którą docieramy do pętli wokół Ptasiej Kopy. Pętla zaczyna i kończy się w okolicach Kolonii Trzech Róż.

Wokół Książa

Jest to bardzo łatwa trasa, w większości prowadząca drogami. Prowadzi wśród malowniczych wzniesień i przebiega obok wspaniałych miejsc atrakcyjnych turystycznie (Zamek Książ, Zamek Cisy, zabytkowa aleja kasztanów, Kościół Świętej Anny, Grób Generała Józefa Benedykta Łączyńskiego). Trasa zaczyna się przed Zamkiem Książ i pro-

wadzi w stronę Zamku Cisy. Z niego kierujemy się na Strugę, a następnie w kierunku dzielnicy Podzamcze. Trasa oznaczona na zielono.

Na Chełmiec

Bardzo wymagająca trasa, która doprowadzi nas na sam szczyt Chełmca, drugiego co do wysokości szczytu Gór Wałbrzyskich. Jak więc łatwo się domyślić na Chełmiec będziemy musieli jechać pod górę. Niebieski szlak zaczyna się na ulicy Ratuszowej i prowadzi szeroką, leśną drogą, która wiedzie na samą górę. Zjeżdżamy praktycznie tą samą drogą.

Na rower!

Jak więc widzicie, każdy miłośnik kolarstwa znajdzie w Wałbrzychu coś dla siebie. Nie musimy jeździć po niebezpiecznych ulicach, możemy wybrać się na trasy kolarskie, do czego gorąco namawiamy. Nie tylko spędzimy czas na zdrowym dla naszego organizmu ruszaniu się, ale też zobaczymy fajne i ciekawe miejsca. Lecz pamiętajcie: zanim wyruszyście w drogę, zapoznajcie się dokładnie ze szczegółowym planem wybranej trasy i poznajcie jej trudne miejsca. No i zorganizujcie sobie dorosłego opiekuna. I to obowiązkowo!

Sara Kurowska

Szczegółowe opisy tras znajdziemy na stronie <http://mtb.walbrzych.pl/trasy-rowerowe/> lub w książce wydanej przez Urząd Miasta Wałbrzycha „Trasy rowerowe - Wałbrzych”. Książka dostępna m.in. w dziale regionalnym Biblioteki pod Atlantami.

TEMAT MIESIĄCA: TURYSTYCZNY WAŁBRZYCH

ZAMKOWA GÓRA

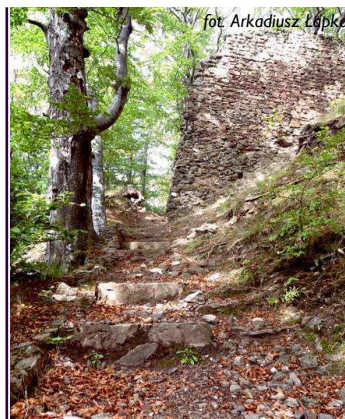
Zamkowa Góra jest położona w części gór Wałbrzycha w obszarze dzielnicy Podgórze. Góra ma kształt stożka o stromych zboczach, w całości jest porośnięta drzewami. Wysokość góry to 618 m n.p.m. Na jej szczycie znajdują się ruiny średniowiecznego zamku Nowy Dwór.

Aby dotrzeć na Zamkową Górę należy z ulicy Niepodległości, na wysokości mostu kolejowego, skręcić w lewo w ulicę Kosynierów, od której to ulicy odgałęzia się droga w lewo, którą należy udać

się pieszo. Po przebyciu około trzystu metrów, będzie rozwidlenie dróg. Tam trzeba podjąć decyzję, którą trasą chcemy się dostać na szczyt. Idąc w prawo, dojdzie się do lasu bardzo stromą drogą, ale za to krótszą. Idąc w lewo dochodzisz do zabudowań, gdzie za stawikiem należy udać się w prawo ścieżką do góry. Tam znajduje się drugi stawik, za którym ponownie skręcamy w prawo, by iść pod górę żółtym szlakiem w kierunku ruin zamku Nowy Dwór.

Gdy już jesteśmy na szczycie Zamkowej Góry, wyła-

nają się ruiny zamku Nowy Dwór. Ta średniowieczna budowla została wzniesiona w XIII wieku prawdopodobnie z nakazu Bolka II księcia świdnicko-jaworskiego. Zamek miał przeznaczenie obronne, jako warownia obronna wyposażona w artylerię obronił się przed wojskami węgierskimi, z którymi zmagala się załoga poddanych króla Władysława Jagiellończyka. Dzieje zamku były bardzo burzliwe, zmieniali się jego właściciele. Tragiczny dla zamku był wiek XVI, w którym od uderzenia pioruna zamek spłonął. Dzisiaj możemy zobaczyć fragmenty murów obron-

for Arkadiusz Łopka

DROGA NA SZCZYT

nych, gotycką bramę oraz fundamenty.

Warto odbyć spacer na Zamkową Górę, aby stanąć na fundamentach starej średniowiecznej warowni obronnej i oczami wyobraźni przenieść się w dawne dzieje naszej dzielnicy i miasta.

Laura Kycia

for Jan Wiczorek

WIDOK NA PRZEŁĘCZ KOZIĄ I SZCZYT BOROWA

Najbardziej znanym szczytem w Górach Wałbrzyskich jest Chełmiec, do niedawna uważany też za najwyższy. Jednak miano to należy się Borowej.

Mieszkając na Podgórzu do najwyższego wzniesienia w granicach administracyjnych miasta mamy dość blisko. Jednak trzeba pamiętać,

że mimo niewielkiej odległości samo dojście na górę jest dość strome i wymagające.

Jak podaje Wikipedia, „Borowa, według różnych źródeł 853 lub 854 m n.p.m. to najwyższy szczyt Gór Czarnych i całych Gór Wałbrzyskich w Sudetach Środkowych. Uważany jest za odrębny maszyn lub przypisywany do Rybnic-

BOROWA

kiego Grzbietu. Jest najwyższym (granicznym) punktem w granicach administracyjnych Wałbrzycha.”

Na Borową dojdziemy szlakiem żółtym i czerwonym. Od znanego nam dworca Głównego szlak żółty najpierw zaprowadzi nas na Zamkową Górę, o której możemy przeczytać wyżej. Z Zamkowej Góry możemy już zobaczyć cel naszej wędrowki. Po minięciu wzniesienia, na którym obejrzymy ruiny zamku Nowy Dwór, szlak poprowadzi nas do Przełęczy Koziej (653 m n.p.m.), a następnie do Przełęczy pod Borową (660 m n.p.m.). Tam żegnamy się

z żółtymi znakami, które biegają do Jedliny-Zdrój i kierujemy się za znakami czerwonymi na szczyt. Początkowo jest równo, ale po chwili ścieżka wiję się ostro pod górę.

Na samym szczycie atrakcji jest niestety niewiele, nie ma żadnych widoków, ponieważ wierzchołek porośnięty jest drzewami. Uważam, że powinien być lepiej zagospodarowany. Zostaje nam jednak satysfakcja, że zdobyliśmy najwyższy szczyt Gór Wałbrzyskich.

Z Borowej możemy zejść tą samą drogą, którą przyszlismy, lub cały czas trasą czerwoną, która omija Zamkową Górę.

Julia Makowska

TEMAT MIESIĄCA: TURYSTYCZNY WAŁBRZYCH

SZLAK STAREGO GRODU

fot. Sławomir Skonieczny

PODĄŻAJĄC SZLAKIEM STAREGO GRODU MINIEMY KOŚCIÓŁ POD WEZWANIEM ŚWIĘTYCH ANIOŁÓW STRÓŻÓW

Jaki jest najważniejszy zabytek naszego miasta? Mało kto odpowie inaczej niż: zamek Książ. Jednak wałbrzyskie zabytki nie ograniczają się tylko do Książa. Warto przejść się po Śródmieściu, by poznać najciekawsze, zabytkowe budowle Wałbrzysza.

Moim zdaniem wycieczka „Szlakiem Starego Grodu” to obowiązek każdego wałbrzyszanina. Trasa oznaczona jest kolorem czerwonym i wiedzie po centrum miasta. Przebiega obok wszystkich najciekawszych zabytków Śródmieścia. Nawet nie przypuszczacie ile na niespełna pięciokilometrowej trasie miniemy zabytkowych bu-

dowli.

„Szlak Starego Grodu” to pętla, która teoretycznie (bowiem na szlak można wejść w każdym miejscu) zaczyna się przy wałbrzyskim oddziale PTTK na ulicy Konopnickiej i prowadzi następującymi ulicami: Słowackiego - plac Grunwaldzki - Aleja Wyzwolenia - Mickiewicza - Garbarska - Młynarska - Zamkowa - Moniuszki - ul. Matejki - 1 Maja - Rynek - Gdańska - plac Magistracki - Słowackiego.

My, wałbrzyskanie często chodzimy wymienionymi ulicami, ale nie za bardzo zwracamy uwagę na mijane budynki. A szkoda, ponieważ idąc wymienioną drogą zobaczymy wiele zabytko-

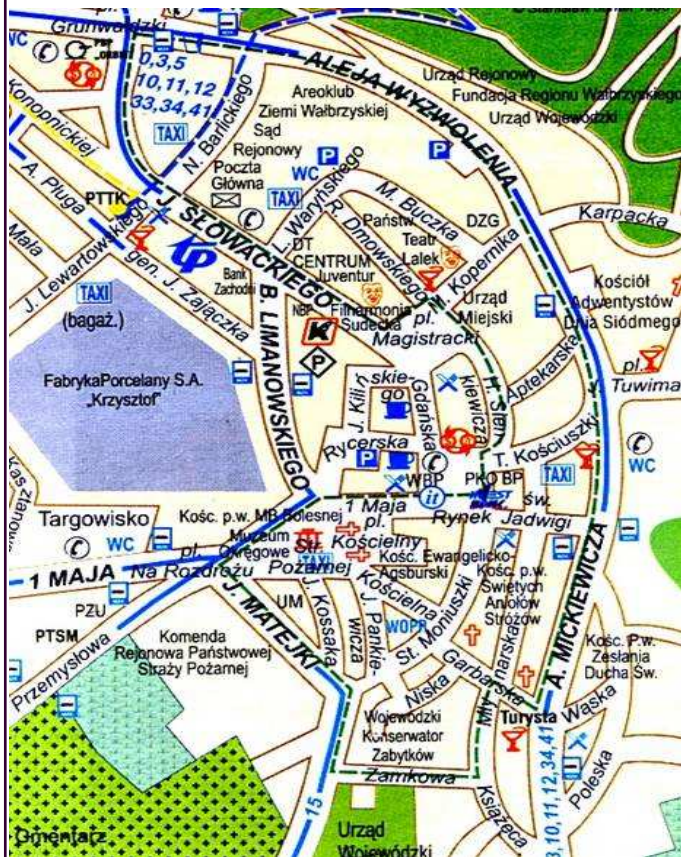
wych kamienic i kościołów. Przejdziemy obok Muzeum Okręgowego, w którym mieszczą się ekspozycje pokazujące historię naszego miasta, ceramikę i zbiory malarstwa. Obejrzymy zabytkowy Pałac Czetrizów, w którym obecnie mieści się Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa. Miniemy kościół pod wezwaniem świętych Aniołów Stróżów, Ewangelicki Kościół Zbawiciela i kołębę naszego miasta - kościółek Matki Bożej Bolesnej (o którym pisaliśmy szerzej w 3 nr naszej gazetki).

Trasa zaprowadzi nas również na wałbrzyski Rynek i zwróci nam uwagę na zabytkowe kamieniczki. Następnie dojdziemy do placu

Magistrackiego, przy którym wznosi się gmach Ratusza wybudowanego w neogotyckim stylu. Idąc aleją Wyzwolenia przejdziemy obok zabytkowego gmachu II Liceum Ogólnokształcącego, które jest jednym z najlepszych w Polsce.

Zachęcam wszystkich do przejścia tytułowym szlakiem i przyjrzenie się wszystkim wartym uwagi budynkom. Szczegółowy opis szlaku możemy znaleźć na stronach cit.walbrzych.pl lub um.walbrzych.pl, a opis mijanych zabytków także w proponowanym przez nas na stronie piętnastej „Przewodniku po Ziemi Wałbrzyskiej” (strony od 15 do 26).

Sara Kurowska

SZLAK STAREGO GRODU PRZEDSTAWIONY NA PLANIE MIASTA

plan ze strony um.walbrzych.pl

5 PYTAŃ DO ...

BOGACTWO TURYSTYCZNE WAŁBRZYCHA

- Turystyka jest treścią mojego życia
- mówi w rozmowie z *Piątką na Szóstkę* przewodnicząca wałbrzyskiego Oddziału PTTK, pani **Z o f i a S i k o r a**.

Czym jest dla Pani turystyka?

Wolnością - bo w górach można uciec od problemów dnia codziennego, spojrzeć z dystansu na trudne sprawy, a także poczuć wiatr we włosach, pałące słońce na twarzy, siarczysty mróz na policzkach czy deszcz spływający po pelerynie. Przygodą - bo nie wiem, co mnie czeka i co zobaczę tam za horyzontem, jakich poznam ludzi. Turystyka jest bogatym źródłem wiedzy o regionie czy kraju do którego się udajemy. Pozwala mi się rozwijać w różnych kierunkach, uczy mnie szacunku i pokory do tego, co się dzieje wokół mnie. Ponadto daje niesamowitą energię. Jest treścią mojego życia - od ponad 40 lat zajmuję się turystyką zawodowo i społecznie. Pracowałam w Oddziale Ziemi Wałbrzyskiej PTTK przez 17 lat, przez kolejne 9 w Polskiej Agencji Promocji Turystyki w Wałbrzychu. Społecznie - jestem Prezesem Oddziału Ziemi Wałbrzyskiej od 17 lat, Przewodniczącą Rady Porozumienia Oddziałów PTTK woj. dolnośląskiego, członkiem Kapituły Odznaczeń PTTK w Warszawie. Wcześniej byłam członkiem Władz Naczelnych PTTK w Warszawie.

Czy Wałbrzych i okolice są atrakcyjne turystycznie?

Nie ma drugiego takiego zakątka na Dolnym Śląsku, ba, w kraju, który przyciągałby takim bogactwem przyrody (7 parków) i dominującą nad miastem kopułą Chełmca. Miejsca z jednym z największych zamków w Polsce (Książ), Palmiarnią i Stadem Ogierów, pałacem Czettritzów (PWSZ) i Pałacem Albertich (Muzeum w Wałbrzychu), malowniczymi ruinami Zamków Stary Książ i Nowy Dwór. Parkiem Wielokulturowym Stara Kopalnia. Licznymi szlakami turystycznymi i trasami rowerowymi, a także ścieżkami dydaktycznymi. Nieopodal Wałbrzycha są uzdrowiska w Szczawnie i Jedlinie-Zdroju oraz stacja klimatyczna w Sokołowsku. Są tajemnicze podziemia związane z II wojną światową w Walimiu, Głuszycy, Jugowicach, Książu. I liczne zamki: Grodno, Radosno, Cisy, oraz drewniane kościołki w Grzmiącej i Rybnicy Leśnej.

Co to jest i czym się zajmuje PTTK?

Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajo-

znawcze rozwija i upowszechnia krajoznawstwo i turystykę kwalifikowaną we wszystkich jej formach, od turystyki pieszej, górskiej i nizinnej poczynając, poprzez kolarską, kajakową, żeglarską, konną, narciarską czy motorową. Towarzystwo wypracowało i upowszechniło krajoznawczy program turystyki, którego treścią jest poznanie kraju i regionu, ochrona przyrody, krajobrazu i zabytków. Stwarza warunki ułatwiające turystom i krajoznawcom wędrowanie po kraju i poza jego granicami. Towarzystwo stworzyło i upowszechnia system odznak turystyki kwalifikowanej służący zainteresowaniu różnymi formami turystyki i krajoznawstwa. PTTK zajmuje się znakowaniem szlaków turystycznych, prowadzi schroniska górskie i bazę hotelową, skupia przewodników górskich, prowadzi Pracownię Regionalne i biblioteki turystyczne.

O czym trzeba pamiętać i co ze sobą zabrać, gdy udajemy się na szlak turystyczny?

Zależy od długości trasy i pory roku. Bez względu na dobrą mapę, odpowiednie obuwie, 2 pary skarpet. Ze względu na zmienność pogody w górach, ubieramy się warstwowo i w zależności od panującej wokół temperatury zakładamy lub zdejmujemy kolejne warstwy. Nawet jeżeli panuje słoneczna pogoda w naszym plecaku powinien się znaleźć ciepły polar i kurtka przeciwdeszczowa. W zimniejsze miesiące warto zabrać czapkę i rękawiczki. Jeśli posiadamy komórkę, to zapisujemy nr GOPR (Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe) i tel. alarmowe. Jeżeli chodzi o jedzenie i picie, to na pewno butelka wody niegazowanej, kanapki, batony, czekolada, czyli wszystko, co daje nam energię i zawiera cukier. Dzieci i młodzież tylko pod opieką pełnoletniego opiekuna. Wychodząc ze schroniska bez względu na należy pozostawić informację, gdzie idziemy.

Czy kolory szlaków mają jakieś znaczenie?

Kolor szlaku nie jest związany ze stopniem trudności! Czerwony z reguły oznacza szlak główny w danym regionie i zwykle jest prowadzony przez najbardziej spektakularne, a jednocześnie najciekawsze krajobrazowo i przyrodniczo miejsca (w górach zwykle przez najwyższe szczyty danego pasma). Na pewno nie obejmuje jednak wszystkich wartych zobaczenia atrakcji w danym regionie, gdyż jest to niemożliwe. Kolor niebieski wyznacza szlaki pokonujące duże odległości, nie będące jednak szlakami głównymi. Na zielono i żółto znakuje się szlaki łącznikowe, czasami też dojściowe. Czarny to najczę-

fot. z archiwum Zofii Sikory

ściej krótki szlak dojściowy, rzadziej szlak łącznikowy.

Czy są przyznawane jakieś odznaczenia za uprawianie turystyki?

Zapewne chodzi o odznaki, które można zdobywać uprawiając turystykę i krajoznawstwo. Odznaki PTTK dzielą się na dwa typy: odznaki turystyki kwalifikowanej i odznaki krajoznawcze. Odznaki turystyki kwalifikowanej są udokumentowaniem zdobytych umiejętności, wiedzy i przeżyć podczas wycieczek pieszych (OTP), górskich (GOT), kajakowych (TOK), żeglarskich (ŻOT), jeździeckich (JOTG), narciarskich (GON, NON), motorowych (MOT), na orientację (OInO) oraz podwodnych (OT Podwodnej). Siedmiomilowe Buty dla małych dzieci, Odznaka Krajoznawcza, odznaka Turysta Przyrodnik. Takich Odznak w całym kraju jest kilkadziesiąt. Zasady są proste - trzeba w Oddziale PTTK (lub na stronie internetowej) zapoznać się jakie odznaki można zdobywać, nabyć książeczkę potwierdzeń. Chodzić, zdobywać punkty, wypełnić i złożyć w Oddziale do weryfikacji. Później można wykupić daną odznakę.

Czy jest w Wałbrzychu lub okolicach jakieś ciekawe miejsce, o którym mało kto wie?

Jest wiele. Na przykład Szlak Starego Grodu, szczeliny wiatrowe pod szczytem Lesistej Wielkiej w gminie Mieroszów, ZOO FARMA w Łącznej, najwyższy położony Rynek-Ratusz w Polsce w Boguszowie-Gorcach, Pomnik Ułanów Legii Polsko - Włoskiej w Strudze, czy tamtejszy Pałac.

Dziękujemy za rozmowę.

rozmawiała Oliwia Wołowicz

TEMAT MIESIĄCA: TURYSTYCZNY WAŁBRZYCH

Okiem nauczyciela:

foto: Sławomir Skonieczny

Pan Sławomir Skonieczny, nauczyciel języka angielskiego:

Jakie miejsca warto zobaczyć w Wałbrzychu? Oczywiście wszystkie, które są ciekawe. A konkretnie? Wiadomo, co pomyślicie: Książ, Palmiarnia, ewentualnie Rynek czy Szczawno-Zdrój. Jasne. Wszystkie te miejsca to wizytówka naszego miasta, ale we

wszystkich z nich zapewne wszyscy już byliście. Zaproponuję więc parę innych, o których albo nie wiecie, albo mijacie nie zwracając na nie żadnej uwagi.

Na początek warto przyjrzeć się bliżej swojej dzielnicy. Choćby budynkowi naszej szkoły, który został zbudowany blisko 100 lat temu i w którym mieściły się kiedyś koszary (znaczy się żołnierze tu stacjonowali). Warto również wybrać się na Zamkową Górę i zobaczyć ruiny zamku, który kiedyś był chlubą Podgórza. Niektórzy z Was, w codziennej drodze do i ze szkoły, przechodzą (lub są przewożeni) pod wiaduktem kolejowym, którego historia sięga 1880 roku, choć obecny kształt został mu nadany w roku 1912. Sto dwadzieścia pięć metrów długi i dwadzieścia dwa metry wysoki, w tamtych czasach był bardzo nowoczesny.

Wiecie kto to jest Krzysztof Hołowczyca? No tak, głupie pytanie. Takim wałbrzyjskim Hołowczycem jest pan Jerzy Mazur, były rajdowiec, który osiągał liczne sukcesy w rajdach samochodowych. Jest on również założycielem jedyne w Europie (!) Muzeum Sportów Motorowych. I to gdzie? W naszym mieście! (Dokładniej na ulicy Noworudzkiej 4.) Wyposażenie muzeum stanowią dyplomy, pamiątki i trofea pana Jerzego. Oprócz nich znajdziecie tam również kombinezon startowy Krzysztofa Hołowczyca. Wyjątkowość miejsca podkreślają eksponaty górnicze, bo tak naprawdę pełna nazwa placówki to Muzeum Górnictwa i Sportów Motorowych.

Mógłbym jeszcze dodać, że mamy w Wałbrzychu coś na kształt angielskiego Stonehenge (słynny kamienny krąg), tylko, że kwadratowego – myślę tu o Mauzoleum, które znajduje się na północnym stoku Niedźwiadków (taka góra) oraz napisać o mającym około 400 lat i będącym pomnikiem przyrody cisie (takie drzewo) Bolko, który znajduje się opodal Książa, ale nie ma już na to miejsca. Dodam więc tylko, że i jedno i drugie warto zobaczyć.

Sławomir Skonieczny

JAKIE MIEJSCA W WAŁBRZYCHU

Izabela Olejnik
klasa IV a:

Warto zwiedzić Górę Zamkową, na której był kiedyś piękny zamek. Dziś są niestety tylko ruiny. Polecam też zwiedzenie Zamku Książ i Palmiarni, w której są egzotyczne rośliny. Można też tam zobaczyć egzotyczne zwierzęta, np. żółwie.

Mateusz Oczkiewicz
klasa IV a:

Wałbrzych otoczony jest górami, dlatego można pochoǳić góorskimi szlakami i wejść na szczyty takie jak Krzyż, Dzikowiec czy Chełmiec. Polecam też wycieczkę do Książa i do muzeum Stara Kopalnia, kiedy zostanie otwarta.

Urszula Troszczyńska
klasa IV a:

Polecam wycieczkę w nasze góry, które nie są zbyt wysokie, ale można pochoǳić po skałkach i wejść na szczyty najwyższych wzniesień wokół Wałbrzycha. Warto też wybrać się do Palmiarni i zobaczyć egzotyczne rośliny, które tam rosną.

Adrian Taborski
klasa IV a:

Polecam muzeum w Wałbrzychu, w którym można zobaczyć wiele ciekawych rzeczy dotyczących naszego miasta. Zachęcam też do odwiedzenia pięknego Zamku Książ oraz pobliskiej palmiarni, w której są bardzo fajne i rzadkie rośliny, które możemy tam zobaczyć.

TEMAT MIESIĄCA: TURYSTYCZNY WAŁBRZYCH

I OKOLICACH WARTO ZOBACZYĆ?

Sebastian Bronisławski klasa IV a:

Zamkową Górę, bo można zobaczyć ruiny zamku, który kiedyś znajdował się w naszej dzielnicy. Na górę prowadzi stroma droga, co mi się bardzo podoba. Polecam też wycieczkę na Chelmiec, na który można wejść lub wjechać rowerem.

Nikoła Pokorska klasa IV a:

Moim zdaniem warto wybrać się do Zamku Książ, ponieważ można obejrzeć wspaniałe sale i komnaty. Polecam też wycieczkę do Szczawna-Zdroju, jest tam dużo parków i można pospacerować. Są też łabędzie i kaczki, które lubię oglądać.

Jakub Jasiński klasa IV a:

Najciekawszym i najpiękniejszym zabytkiem Wałbrzycha jest Zamek Książ. Warto pojechać i go zobaczyć i z zewnątrz i w środku. Polecam też pojechanie do Szczawna-Zdroju i obejrzanie parku zdrojowego, w którym można pochodzić.

Mateusz Baranowski klasa IV a:

Warto wybrać się do Zamku Grodno, niedaleko Wałbrzycha. Można tam dojechać autem, ale ja polecam dojście szlakiem z Rusinowa. Szlak prowadzi przez las i trzeba się wspiąć na górę, ale uważam, że warto nim przejść. Można też zobaczyć tamę obok zamku.

Opinie zebrała Oliwia Wołowicz, zdjęcia zrobił Sebastian Kropidłowski

Okiem ucznia:

Sara Kurowska, uczennica klasy VI c:

fol. Sebastian Kropidłowski

Wałbrzych to bardzo ciekawe miasto, które posiada wiele nie odkrytych interesujących turystycznie miejsc. Każdy z nas czasami jeździ sam bądź z rodziną na wycieczki i nie wie, gdzie się wybrać. Zazwyczaj odwiedzacie Zamek Książ lub pal-

miarnię, lecz w naszym pięknym, coraz bardziej rozwijającym się mieście jest jeszcze wiele ciekawych miejsc, o których nie wiemy bądź zapomnieliśmy.

Pierwszym ciekawym miejscem są ruiny zamku Nowy Dwór. Są one położone na Górze Zamkowej. Powszechnie przyjmuje się, że zamek został wzniesiony przez księcia świdnickiego Bolka I na początku XIV wieku bądź przez Bolka II Małego w drugiej połowie XIV wieku.

Drugim interesującym obiektem jest Pałac Czettritzów. Pałac początkowo nazywany był „Zamkiem Wałbrzych”. Pałac został wybudowany w latach 1606 – 1628 przez rodzinę von Czettritz. Nastąpiło to po pożarze zamku Nowy Dwór, którego ruiny znajdują się w wałbrzyskiej dzielnicy Podgórze. Pałac jest położony na terenie parku, którego powierzchnia wynosi 4,30 ha.

Trzecim ciekawym miejscem jest Mauzoleum. Mauzoleum leży na północnym zboczu Niedźwiadków, na wysokości ok. 510 – 530 m. Zostało wzniesione latach 1935 – 1938 jako monumentalny pomnik „Dumy, Chwały i Siły” poświęcony poległym w I wojnie światowej mieszkańcom Dolnego Śląska. Kolejnym miejscem jest cudowny Pałac Tielscha. Pałac został zbudowany w latach 1860-1863 przez właściciela fabryki porcelany Carla Tielscha i pełnił funkcje biurowe. Obiekt ma powierzchnię 1500 metrów kwadratowych. Po II wojnie światowej należał do Polskich Kolei Państwowych... Po II wojnie światowej należał do Polskich Kolei Państwowych. W ostatnich latach przeszedł w prywatne ręce, lecz można go zwiedzać. Większość wałbrzyszan myśli, że zna wszystkie zabytki Wałbrzycha, ale Wałbrzych ma również swoje tajemnice i sami musimy je odkryć.

Sara Kurowska

KĄCIK JĘZYKOWY

TURYSTYCZNY LONDYN

Tematem tego miesiąca jest turystyczny Wałbrzych. Niniejszy dział poświęcamy językowi angielskiemu. Łącząc te dwie rzeczy, opowiem Wam o turystyce w stolicy Wielkiej Brytanii.

Londyn, stolica Wielkiej Brytanii, największe miasto Europy, pełne zabytków i muzeów przyciąga rocznie kilkanaście milionów turystów. Będąc w Londynie na pewno warto zobaczyć:

Big Ben - ważący 14 ton dzwon umieszczony na szczycie 106 metrowej wieży (jednej z dwóch wież londyńskiego parlamentu). Uważany jest on za symbol Wielkiej Brytanii.

The Palace of Westminster - siedziba parlamentu, który

składa się z dwóch izb: niższej - House of Commons (Izba Gmin) i wyższej - House of Lords.

Westminster Abbey - Opactwo Westminsterskie - jedna z najbardziej znanych świątyni w Wielkiej Brytanii. Tutaj odbywają się koronacje królów Anglii.

Buckingham Palace - oficjalna, stała rezydencja królewska od 1837r. Obecnie pałac ten jest zamieszany przez królową Elżbietę II. Jej obecność sygnalizuje wciągnięty na maszt sztandar. Przed pałacem można obejrzeć słynną na całym świecie ceremonię zmiany warty.

Madame Tussauds - słynne muzeum figur woskowych. Wystawa podzielona jest na kilka części, gdzie zwiedza-

DICTIONARY - SŁOWNICZEK

destination - cel podróży	
guide - oprowadzać, przewodnik	
guidebook - instrukcja, przewodnik	
youth hostel - schronisko młodzieżowe	
itinerary - trasa/plan podróży	
vehicle - środek transportu	
train station - stacja kolejowa	
travel - podróż, podróżować	
restaurant - restauracja	
route - szlak turystyczny	
sightseeing - zwiedzanie	
luggage - bagaż	bus - autobus
bike - rower	car - samochód
coach - autokar	cruise - rejs
ferry - prom	plane - samolot
train - pociąg	tube - metro
ship - statek	airport - lotnisko
tourist - turysta	trip - wycieczka
hotel - hotel	

jący mogą podziwiać znanych, jak i tych cieszących się złą sławą postaci - zarówno w przeszłości jak

i również w teraźniejszości. Wśród kilkuset figur można także zobaczyć dwóch Polaków: Jana Pawła II oraz Lecha Wałęsę.

London Eye - najwyższe na świecie koło widokowe, swoją konstrukcją przypominające koło rowerowe (200 razy większa od zwykłego koła rowerowego). Umożliwia podziwianie panoramy Londynu w promieniu 48 km.

Polecam też obejrzeć londyńskie muzea (tym bardziej, że poza wymienionym muzeum figur woskowych, do pozostałych wstęp jest bezpłatny) oraz place Trafalgar Square i Piccadilly Circus.

Dawid Guz

POŁOŻONE NAD TAMIZĄ LONDON EYE

fol. Sławomir Skonieczny

KĄCIK RELIGIJNY

O ZNACZENIU KRZYŻA

fol. Katarzyna Żurek

INSCENIZACJĘ WIELKOPOSTNĄ O KRZYŻU PRZEDSTAWILI NAM UCZNIOWIE KLAS PIĄTYCH I TRZECICH

Wielkanoc to szczególny okres w roku liturgicznym. Poprzedzające je dni są jeszcze bardziej wyjątkowe. O nich opowiedzieli nam nasi koledzy i koleżanki podczas inscenizacji przygotowanej przez naszych szkolnych katechetów.

16 kwietnia 2014 roku w kościele parafialnym mogliśmy obejrzeć przedstawienie słowno - muzyczne zatytułowane: „Krzyż”. Było ono wprowadzeniem do przeżycia najważniejszych dla nas, chrześcijan, świąt w ciągu całego roku liturgicznego: Świąt Wielkiej Nocy.

W przedstawienie treści o Krzyżu Świętym zaangażowało się jedenastu uczniów z różnych klas. Historię

Krzyża Świętego w naszym życiu, jego znaczenie w ciągu wielu wieków i ważność jako symbolu religijnego

naszej wiary poznaliśmy dzięki narracji przedstawionej przez: Joannę Sulanowską i Jakuba Skoruta z klasy V a. Recytacje o krzyżu zaprezentowali: Julia Bednarek z klasy V a, Szymon Niedźwiedź z klasy V a, Michał Ulanowski z klasy III a, Nikodem Piekarczewicz z klasy III a, Julia Urbanowicz z klasy III b. Piosenki wprowadzające w nastrój świąt śpiewały: Amelia Pszczółkowska z klasy III b, Weronika Martynów z klasy III b, Oliwia Ostrowska z klasy III d oraz Justyna Bachanowicz z klasy III b. Uczniów do przedstawienia przygotowali katecheci: ksiądz Mariusz Stawski i pani Katarzyna Żurek.

Angelika Pankowska

fol. Katarzyna Żurek

PRZEDSTAWIENIE WIELKOPOSTNE OBEJRWALI WSZYSCY UCZNIOWIE NASZEJ SZKOŁY

TO WARTO ZOBACZYĆ

SCHRONISKO PTTK „ANDRZEJÓWKA”

Niedaleko Wałbrzycha, na Przełęczy Trzech Dolin, u podnóża Waligóry znajduje się schronisko górskie „Andrzejówka”. Według ogólnopolskiego magazynu „n.p.m.” najlepsze w Polsce.

Położenie

Andrzejówka znajduje się tuż za Rybnicą Leśną niecałe 5 kilometrów od Wałbrzycha. Schronisko leży na wysokości 796 metrów nad poziomem morza. Mieści się w Górach Suchych na Przełęczy Trzech Dolin, a nad nim góruje najwyższy szczyt tych gór, Waligóra (936 metrów n.p.m.).

Historia

Schronisko jest stosunkowo młode. Zostało wybudowane i otwarte w roku 1933, lecz jako schronisko górskie PTTK funkcjonuje od roku 1953. Od roku 1968 obok schroniska zostały otwarte pierwsze wyciągi narciarskie i od tamtej pory do Andrzejówki zjeżdżają tłumy narciarzy. Tereny obok schroniska tak dobrze nadają się na potrzeby narciarzy, że w roku 1978 odbył się pierwszy Bieg Gwarków, który rozgrywany jest corocznie.

Raj dla narciarzy

W pobliżu Andrzejówki znajdują się dwa wyciągi narciarskie: Gwarek i Muflon, które oferują możliwość uprawiania narciarstwa zjazdowego i biegowego. Każdej zimy zjeżdżają się tam miłośnicy nart, na których czekają trasy o zróżnicowanym stopniu trudności. Dla narciarzy biegających, oprócz wyznaczonych tras, udostępnione są również pozostałe drogi leśne wokół okolicznych szczytów. W schronisku działa wypożyczalnia nart, więc każdy kto ma ochotę, może skorzystać z uroków szusowania na nartach. Dla tych, którzy chcieliby pojeździć, ale jeszcze nie umieją, Andrzejówka oferuje naukę jazdy na nartach zjazdowych,

fol. Sławomir Skonieczny

SCHRONISKO PTTK „ANDRZEJÓWKA”

biegowych czy snowboardzie. Można też odbyć lekcję wspinaczki lub Nordic Walking. A wszystko w dość przystępnej cenie i prowadzone przez doświadczonych instruktorów.

Punkt wypadowy

Przełęcz Trzech Dolin to miejsce, w którym krzyżuje się wiele szlaków turystycznych. Wszystkie z nich prowadzą w miejsca obfitujące w pomniki przyrody, zabytki architektury i punkty widokowe. Na najwyższy szczyt w okolicy, Waligórę, możemy dojść szlakiem żółtym w niespełna dwadzieścia minut. Nieco dalej jest do ruin zamku Rogowiec, do którego prowadzi szlak zielony. Możliwości jest dużo, wystarczy odrobina ochoty, plecak i wygodne buty. Właśnie: buty powinniśmy mieć co najmniej za kostkę lub wyższe, ponieważ atrakcją tego rejonu jest zmięta zyg-

kowata, która nie jest groźna dla człowieka, jednak lepiej nie narażać się na ukąszenie.

Najlepsze w Polsce

Jak więc widzicie, w Andrzejówce każdy znajdzie coś dla siebie. I zimą i latem oferuje ona mnóstwo atrakcji. Warto też się wybrać do schroniska, aby zobaczyć na własne oczy jak wygląda najlepsze schronisko górskie w naszym kraju. Takie właśnie miano nadało Andrzejówce pismo „n.p.m.” biorąc pod uwagę wyżywienie, warunki noclegowe i sanitarne oraz atmosferę. Zatem każdy z Was powinien się tam wybrać, jeśli jeszcze nie był, zwłaszcza, że daleko nie jest, a do tego od niedawna można tam dojechać autobusem linii 12. Serdecznie zachęcam do odwiedzenia Andrzejówki!

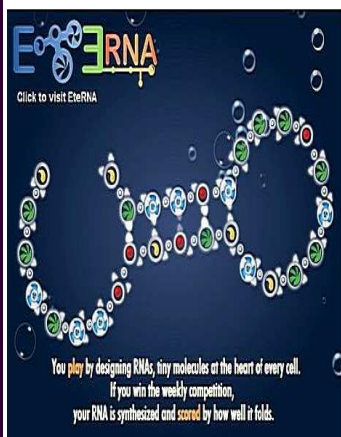
Mateusz Podgórný

SPÓD ANDRZEJÓWKI ROZCHODZĄ SIĘ SZLAKI TURYSTYCZNE W KILKU KIERUNKACH

5 N A 6 P O L E C A

GRA KOMPUTEROWA:

Zdjęcie gry pochodzi ze strony domowelaboratorium.tumblr.com

Eterna

Jest to coś więcej niż tylko gra naukowa. Na pierwszy rzut oka jest to układanie kulek jak w wielu innych grach. Dopiero potem okazuje się, że układając kulki stajemy się małymi naukowcami.

Na początku gry są tylko duże moduły do wyboru i dopiero w trakcie grania

pojawia się więcej opcji. W rozgrywce należy łączyć molekuły tak, aby powstało życie i aby komórki nie obumierały. Jest to dość trudna gra, ponieważ wymaga od nas wiedzy, którą stopniowo poszerzamy. A więc łączymy przyjemne z pożytecznym i nawet nie wiedząc kiedy przyswajamy wiedzę. Nie martwcie się, że sobie nie poradzicie, ponieważ na początku wy-

świetla się instrukcja - samouczek jak należy sobie radzić i co robić, żeby osiągnąć sukcesy. Zasady są bardzo jasne i na pewno nikt nie będzie miał problemów z ich zrozumieniem. Moim zdaniem jest to bardzo fajna zabawa, dzięki której nie tylko przyjemnie spędzam czas, ale jeszcze mogę się czegoś nauczyć.

Marcin Hertmanowicz

K S I A Ź K A:

Przewodnik po Ziemi Wałbrzyskiej

Ziemia wałbrzyska obfituje w wiele fascynujących zabytków, zaskakuje pięknem krajobrazu. Książka przedstawia interesujące miejsca w mieście jak i w jego najbliższych okolicach. Prezentuje zabytki Wałbrzyska, trasy rowerowe i szlaki turystyczne, które przez Wał-

brzych przebiegają. Wszystko to ilustrowane zdjęciami i planami. Dodatkowo w książce znajdziemy wiele interesujących legend i ciekawostek dotyczących naszego miasta.

Polecam wszystkim tym, którzy ciekawi są miejsca, w którym mieszkają i chcą je poznać bliżej. Miłej lektury.

Klaudia Ziółkowska

Informacje o książce:

Gatunek - przewodnik
Autor - Anna Będowska - Karmelita, Krzysztof Kułaga
Wydawnictwo - Alkazar
Stron - 96
Oprawa - miękka
Format - 15x21
Data wydania - 2005
(wydanie II - 2013)

Zdjęcie okładki pochodzi ze strony księgarnia.pwn.pl

F I L M:

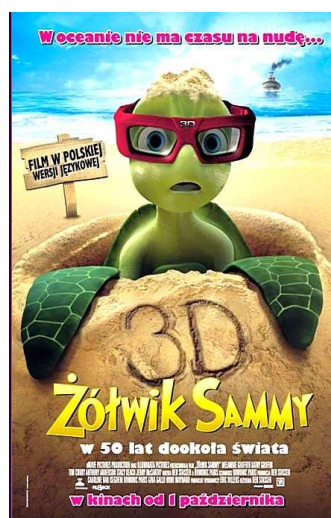
Żółwik Sammy w 50 lat dookoła świata

Sammy urodził się na kalifornijskiej plaży. I od razu zakochał się w Karoli - ślicznej, małej żółwicy. Niestety, zakochanych szybko rozdzieliło morze.

Sammy, jak wszystkie żółwie morskie, rozpoczyna wędrówkę przez morza i oceany, by odnaleźć swą

ukochaną. Przeżywa przy tym mnóstwo przygód. Niektóre z nich są zabawne, niektóre niebezpieczne. W podróży Sammy'emu towarzyszy Jasiek, który opiekuje się naszym bohaterem i wyjaśnia mu zjawiska zachodzące na świecie. Pewnego dnia Sammy odnajduje Karolę. Czy ta go jeszcze pamięta?

Obejrzyjcie, a się dowiecie.

Zdjęcie okładki pochodzi ze strony film.interia.pl

Informacje o filmie:

Gatunek - animowany
Produkcja - Belgia
Czas trwania - 88 minut
Premiera polska -
1 października 2010
Premiera światowa -
4 sierpnia 2010
Dystrybutor - Forum Film
Reżyseria - Ben Stassen
Kontynuacja -
Żółwik Sammy 2

Oliwia Wołowicz

W ZDROWYM CIELE ZDROWY DUCH

Dnia 07. 04. 2014 roku nastąpiło podsumowanie jednego z zadań konkursu Olimpiada Dobrej Formy na najładniejszy parapetowy ogródek warzywny ze zdrową żywnością.

Uczniowie klas I-VI wraz z wychowawcami, przez okres jednego miesiąca dbali o ogródki warzywne założone na parapetach w swoich klasach. Wśród roślin znajdował się: szczypior, rzeżucha, pietruszka, fasola, pomidor, seler, sałata, lubczyk, oregano, tymianek, szalwia. Wiele klas postarało się również o opis poszczególnych roślin, zawierając w nim skład witamin jakie posiadają w sobie. Komisja w składzie: pani dyrektor Jadwiga

KLASOWE OGRÓDKI WARZYWNE

NAJLEPSZY OGRÓDEK WŚRÓD MALUCHÓW PRZYGOTOWAŁA KLASA I B

Spera, pani dyrektor Renata Gibas oraz pani Lidia Turkowicz oceniła wszystkie ogródki warzywne w klasach, biorąc pod uwagę ilość wysianych i posadzonych roślin, estetykę

wykonania ogródka oraz pracę i zaangażowanie dzieci. Po burzliwych obradach Jury ogłosiło zwycięzców.

Wśród klas I-III zwyciężyła klasa I b, której wychowawcą jest pani Ewa Noga. Na

wyróżnienie zasługują również ogródki klasy II a (wychowawca pani Beata Kociubska), III b (wychowawca pani Hanna Cudowska), i II c (wychowawca pani Anna Konarzewska).

Wśród klas IV-VI pierwsze miejsce przyznano klasie V b, wychowawcą której jest pani Agnieszka Osińska. Na wyróżnienie zasłużyły również klasa IV e (wychowawca pani Lidia Turkowicz), klasa V a (wychowawca pani Aneta Okonowska), klasa VI a (wychowawca pani Izabela Chmielewska) oraz klasa VI c (wychowawca pani Hanna Kramarz).

Zwycięskie klasy otrzymają nagrody w najbliższym terminie.

WŚRÓD KLAS STARSZYCH PIERWSZE MIEJSZE ZDOBYŁA KLASA V B

Lidia Turkowicz

WIEŚCI Z MIASTA

Po kopalniach w Wałbrzychu zostało jedynie wspomnienie, jednak tradycje górnicze są w mieście bardzo mocne. O górniczej historii ma przypominać Park Wielokulturowy Stara Kopalnia.

Najnowsza atrakcja turystyczna Wałbrzysza powstaje w miejscu byłej kopalni Julia (wcześniej Thorez). W roku 1999, czyli trzy lata po zamknięciu kopalni, na jej terenie powstało Muzeum Techniki i Przemysłu. Obecnie jest ono zamknięte z powodu remontu, który ma zmienić to miejsce w Wielokulturowy Park Stara Kopalnia.

Jak podaje na swojej stronie internetowy portal walbrzych.naszemiasto.pl „w historycznych wnętrzach obiektu, oprócz zabytków techniki, mają być wkomponowane nowinki techniczne, które umożliwią zwiedzającym wirtualną podróż do krain: górnictwa, przemysłu ciężkiego, czy geologii.” Będzie również można zobaczyć otoczone różnymi maszynami rośliny, które rosły we wnętrzu kopalni oraz oryginalne ściany ozdobione przez górników. Park Wielokulturowy będzie nowoczesnym miejscem, w którym obok Centrum Ceramiki, unikatowego Muzeum Przyszłości,

PARK WIELOKULTUROWY STARA KOPALNIA

TAK BĘDZIE WYGLĄDAĆ PARK WIELOKULTUROWY STARA KOPALNIA PO REMONCIE

wizualizacja przedstawiona na stronie cit.walbrzych.pl

Muzeum Węgla i Górnictwa i Muzeum Geologii przewidziane są też miejsca kulturalne: sale edukacyjne, kinowe, koncertowe i warsztatowe. Będzie też miejsce na wystawy stałe i czasowe. W kompleksie znajdzie się restauracja przypominająca wyglądem kantinę górniczą. Nowoczesność tego miejsca połączona zostanie z tradycyjnym wyposażeniem kopalń, na który składają się dawne, choć zmodernizowane sprzęty górnicze.

Na zewnątrz obiektu powstaną przestrzeń do wystaw tematycznych. Ściana jednego z budynków będzie zarazem wielkim zewnętrznym ekranem, na którym planowane jest wyświetlanie filmów. Dla widzów przewidziano ruchome ławki, które będą prze-

mieszczały się na kółkach takich samych, jakie były w wózkach do przewożenia węgla. Na terenie dawnej hałdy znajdą się miejsca do rekreacji dla całych rodzin oraz place zabaw dla dzieci. Na terenie Starej Kopalni nie zabraknie również trasy podziemnej. Tej roli nie będzie spełniać zabytkowa Lisia Sztolnia, ponieważ uznano ją za zagrażającą życiu zwiedzających. Zastąpi ją alternatywna trasa, do której będzie się schodziło przy dawnym szybie Julia.

– Dzięki systemowi interaktywnemu zwiedzający Starą Kopalnię będą mogli odbyć wirtualną podróż do kopalni węglowej, mimo, że od kilkunastu lat jest ona nieczynna – wyjaśnia na portalu walbrzych.naszemiasto.pl Mirosław

Brożek, dyrektor Parku Wielokulturowego Stara Kopalnia. – System będzie na przykład odtwarzał pracę potężnych górniczych urządzeń, które stoją w obiektach po kopalni.

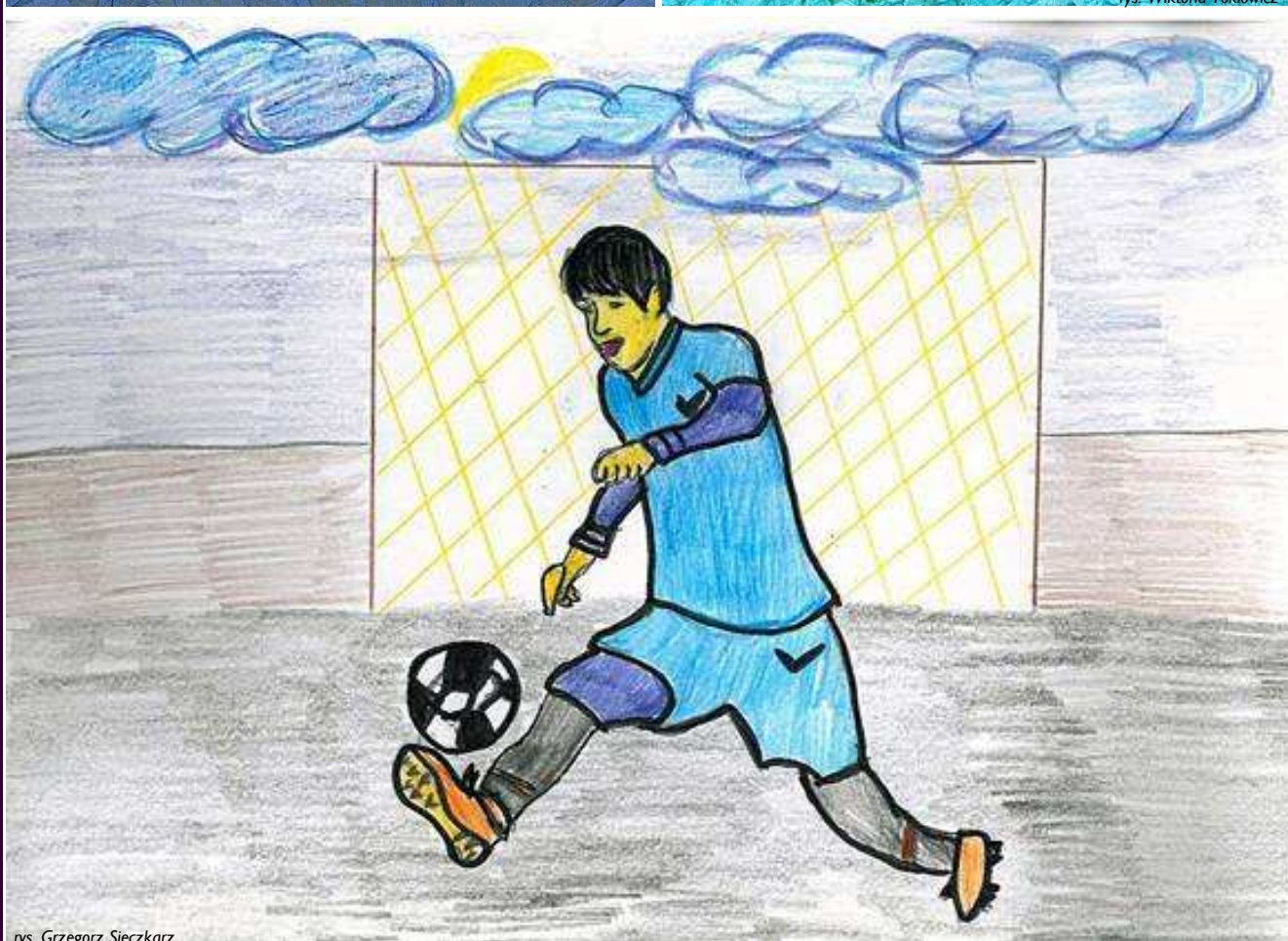
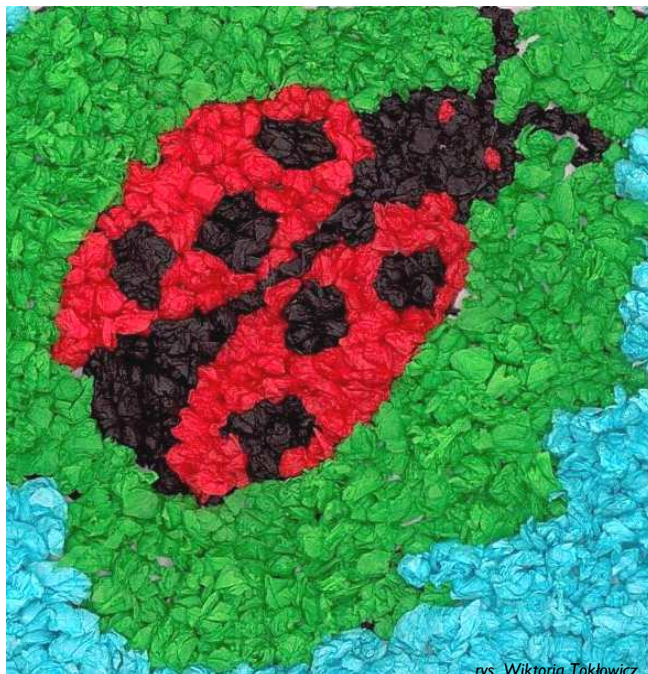
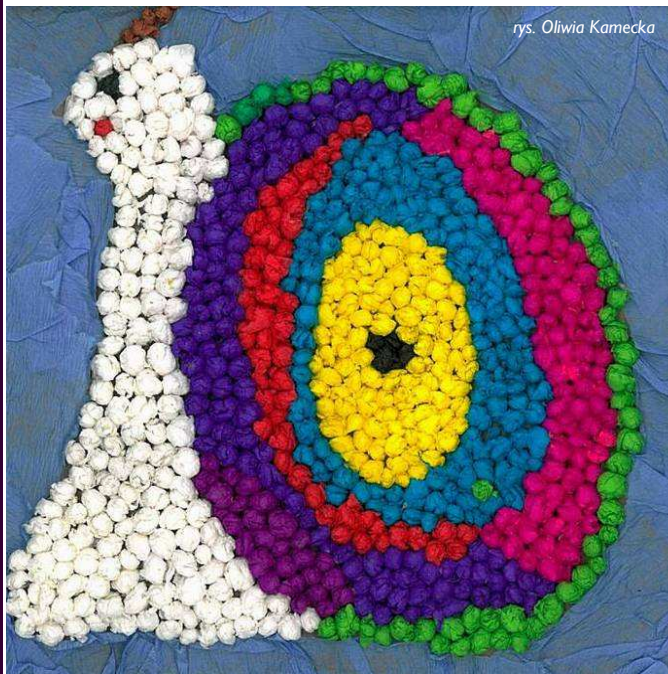
Otwarcie pierwszej części Parku Wielokulturowego Stara Kopalnia planowane jest na początek grudnia tego roku. Prace remontowe mają jednak trwać dłużej, ponieważ w nieco dalszej przyszłości przewidziane jest otwarcie dalszych części kompleksu, które mają być nie mniej atrakcyjne.

Mateusz Podgórnny

(podczas pisania artykułu korzystałem z tekstów opublikowanych na portalu walbrzych.naszemiasto.pl oraz rp.pl.)

N A S Z A T W Ó R C Z O Ś Ć

Uczniowie naszej szkoły posiadają różne talenty. Wielu z nich potrafi tworzyć wspaniałe obrazki. Przedstawiamy trzy prace, które zrobiły na nas ogromne wrażenie.

K O L O R O W A N K A D L A N A J M Ł O D S Z Y C H

R O Z R Y W K A

Z PRZYMRUŻENIEM OKA

Porozmawialiśmy z najmłodszymi uczniami naszej szkoły o turystach, podróżowaniu i szlakach turystycznych. Co nam powiedzieli? Poczytajcie:

„Turysta to jest taki ktoś, kto jak jest w jakimś nowym miejscu to ogląda wszystko.”

„Turysta to taka osoba, która maluje obrazki.”

„Turysta to ktoś, kto jak gdzieś pojedzie to robi zdjęcia.”

„Turysta to ktoś, kto przyszedł na wakacje.”

„Turysta podróżuje, żeby móc odpocząć na Hawajach.”

„Turysta to ktoś, kto jest nowy w jakimś mieście lub kraju.”

„Szlak turystyczny to jest takie coś, co się zwiedza.”

„Szlak turystyczny to są ślady, które nas prowadzą do jakiegoś zwierzątka albo skarbu.”

„Szlaki są po to, żeby można chodzić przez las, bo tak to nie wolno.”

„Szlaki turystyczne prowadzą turystę do miejsca, gdzie może znaleźć drewno, żeby rozpaść ognisko.”

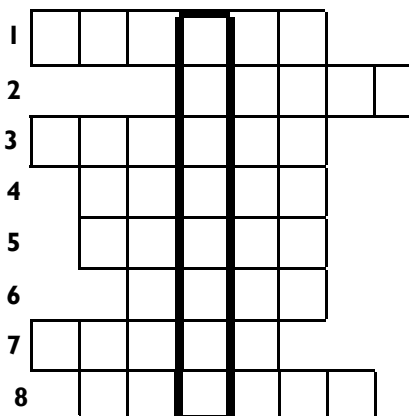
„Najlepszy jest zielony szlak, bo może nas zaprowadzić na łąkę.”

„A ja wolę niebieski szlak, bo prowadzi do parku.”

„Szlaki turystyczne są po to, żeby turysta mógł trafić do tego miejsca, do którego chce.”

źródło: wypowiedzi najmłodszych uczniów naszej szkoły

K O N K U R S

Hasła:

- 1 - pochyłość góry
- 2 - śpią w nim turyści
- 3 - okrągowe w Wałbrzychu
- 4 - Albertich lub Czettritzów
- 5 - podróżował do krainy kangurów
- 6 - zamek obok Świebodzic
- 7 - jest nim Książ
- 8 - środek transportu

Zapraszamy wszystkich do rozwiązania krzyżówki. Hasłem jest pionowo czytany wyraz, który powstanie w pogrubionym polu. Na kartki z odpowiedziami czekamy do 23 maja 2014 roku. Rozwiązanie krzyżówki prosimy składać u Sary Kurowskiej z klasy VI c lub u pana Sławomira Skoniecznego.

Wszystkie prawidłowe odpowiedzi wezmą udział w losowaniu atrakcyjnej nagrody rzeczowej. Każdy ma szansę wygranej. Nie czekaj - przynieś odpowiedź już dziś! Serdecznie zachęcamy do udziału w konkursie. Powodzenia.

Justyna Zabrocka

R O Z W I Ą Z A N I E K O N K U R S U

Rozwiązaniem poprzedniej krzyżówki był wyraz AKADEMIA. Prawidłowych odpowiedzi wpłynęło do redakcji sporo - spośród nich wylosowaliśmy zwycięzcę: została nim Wioletta Okrzos z klasy IV a,

która w nagrodę otrzymała farby plakatowe. Zwycięzcy gratulujemy, a resztę osób zachęcamy do rozwiązania następnej krzyżówki i udziału w naszym konkursie.

Justyna Zabrocka

Redaktor naczelna: Sara Kurowska.

Zespół redakcyjny: Justyna Zabrocka, Klaudia Ziółkowska, Sebastian Kropidłowski, Maja Krzyżańska, Laura Kycia, Oliwia Wołowicz, Andżelika Pankowska, Mateusz Podgórny, Julia Makowska.

Opieka, skład, łamanie: Sławomir Skonieczny.

Korekta: Izabela Chmielewska.

Kontakt: sala nr 10, środa, 13.40.

Adres e-mail: piatkanaszostke@gmail.com

Archiwalne numery naszego pisma znajdziesz na stronie szkoły: <http://psp5walbrzych.superszkolna.pl>

Zdjęcia, rysunki i kolorowanki zamieszczone w gazecie do pobrania na: www.flickr.com/photos/108296497@N06/